

Aleksandr Gromov
TŪKSTANTIS IR VIENA DIENA
Mokslinis fantastinis romanas

ALEKSANDR GROMOV
POPULIARIAUSIAS 2002-2003 METŲ
UŽSIENIO RAŠYTOJAS FANTASTAS
LIETUVOJE

Pasaulis, kurį valdo amazonės. Pasaulis, kuriame vyrai paversti "valstybiniais vergais". Pasaulis, kuriame tik MOTERYS gali būti prezidentėmis, senatorėmis, asmens sargybinėmis, specialiųjų būrių smogikėmis. Pasaulis, kuriame tik MOTERYS tapo "tikraisiais žmonėmis", tačiau neteko teisės auklėti savo sūnų. Nes įstatymas žiaurus - TIKRASIS ŽMOGUS negali išauklėti TIKRO VERGO. Šventa tiesa. Bet kai pasaulis atsidurs ties kosminės katastrofos riba, moterų civilizacija bus priversta pasinaudoti VYRU. Ir ne VERGU, o ŽMOGUMI...

Iš rusų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

289 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Александр Громов - ТЫСЯЧА И ОДИН ДЕНЬ

Москва, АСТ, 2000

Copyright © by Aleksandr Gromov, 2000

Cover art copyright © by Stephen Youll, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2004

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

PROLOGAS

Korpusas liovėsi vibravęs.

Plačiafiuzeliažinis ilgasparnis lėktuvas galų gale ištempė ilgą savo kūną į reikiamą aukštį, pasuko numatyta kryptimi, ir pilotė tuojau pat sumažino variklių trauką iki ekonominės. Įprotis. Aš patylom šyptelėjau. Kad ir kaip skubėtų mano palydovės nugabenti mane į Filipinų Jūrų Startą "Judita" ir perduoti iš rankų į rankas, niekas dėl to nė piršto nepajudins. Juo labiau neims be specialaus įsakymo, patvirtinto dešimties aukštų pareigūnų parašais, deginti deficitinių degalų. Savo iniciatyva pilotė niekada nieko panašaus nepadarys, nebent gelbėtų laivą bei keleivius kokio kataklizmo atveju. Taigi mes skrisime ne dešimtį valandų, kaip kad galėtume, o visas keturiolika.

Kataklizmas, galima sakyti, jau artinasi, bet iki jo liko dveji su puse metų, kaip buvo manoma dar gana neseniai, arba ištisi dveji metai, aštuoni mėnesiai ir kelios savaitės, anot patikslintų duomenų.

Laiko dar turime. Nėra reikalo ardyti nusistovėjusios tvarkos. Joms taip atrodo.

Mes retai skraidinami oro transportu. Kur kas pigiau ir praktiškiau darbininkų partiją atgabenti geležinkeliu arba vandeniu. Beveik vienintelė išimtis: transportiniai lėktuvai, sraigtasparniai ir dirižabliai, ekstra atveju permetantys avarines gelbėjimo brigadas arba, pavyzdžiui, ugniagesių desantą į degančią taigą. Bet kad gabentų vieną vienintelį eksmeną, ir dar keleiviniu reisų, ir dar kimšte prikimšta turistinė klase...

Ir ko tik nenutinka.

Gal atsitiktinai, o gal specialiai mes įsitaisėme salono gale. Veikiausiai specialiai, kadangi šios vietos ilgiausiai lieka neparduotos. Privažiavome prie lėktuvo prieš pat nuimant trapą, taigi mums teko pereiti taku per visą žmonių pilną saloną. Suprantama, visų žvilgsniai nukrypo į mane, ir aš išgirdau vieną merginą šnipštelint: "Patinas".

Panelė man meilikavo. Kadaisė vienas senelis man paaiškino, jog patinas, vyras - tai tas, kuris tiesiogiai dalyvauja dauginimosi procese. Kadaisė žodis "patinas" išties buvo vartojamas - kol Kon-

federācijas vadovybē pasiūlē suderinti terminoloģiju su realybe ir pakeisti pasenius etikes. Tas, kuris reprodukcijoje dalyvauja tik per Sėklos Banką, neturi teisės vadintis nei vyru, nei patinu. Aišku, toks asmuo gali turėti (ir tikriausiai turi) vaikų, bet pats jis - eksmenas.

Tarp kitko, šis terminas irgi netikslus. Eksmenas - buvęs vyras, o kada aš juo buvau?

Gerai, kad mes įlipome į lėktuvą likus minutei iki variklių paleidimo, taigi keleiviai nebeturėjo laiko masiniam protestui. Tiesa, viena poniutė išsyk paleido gerklę, esą jos, girdi, niekas neperspėjęs, jog teks skristi viename salone su eksmenu, kitaip būtų primokėjusi už verslo klasę, bet tuo momentu laineris išriedėjo į pakilimo taką, pradėjo įsibėgėti, ir rėksnė užsičiaupė.

Nors atsisukinėjo į mane dar ne kartą. Ir ji, ir kitos. Tarp pikty ir paniekos kupinų žvilgsnių pastebėjau du ar tris smalsius. Kaip zoologijos sode.

O-ran-gu-tan-ge! Ar neprišlapinsi ant grindų?

Įkalbėjot, neprišlapinsiu. Nueiti į tualetą palyda man negali uždrausti, nors jums tai ir nepatiks.

Bet teks susitaikyti. Ir galite spoksoti į mane kiek tinkamos. Šiaip ar taip, būsiu nugabentas ten, kur reikia, dėl to lai skauda galvas visiems kitiems, tik jau ne man. Aš - kroviny, kurio visgi negalima atiduoti į bagažo skyrių, tai bent nesėkmė.

Sargybinės užleido man vietą prie iliuminatoriaus, už ką buvau joms dėkingas. Lėktuvu skridau pirmą sykį. Iš anksto buvau priverstas praryti tabletę nuo pykinimo ir išgirdau paaiškinimą, kam skirtas specialusis paketas. Tačiau bloga kol kas nesidarė, mat turiu visai neprastą vestibuliarinį aparatą.

Kaip tyčia, lėktuvas labai greitai pasiekė žemus debesis, o kai įsibėgėjęs juos perskrodė, paaiškėjo, kad properšų nėra ir žemės nematyti. Tačiau ir saulės apšviestos purios baltutėlės putos žvelgiant iš viršaus atrodė gana įspūdingai. Kartais lėktuvas praslysdavo palei pat gauruotą ypač išsikėtojusio debesies keterą, ir tuomet gausiai mechanizuotu sparnu perbėgdavo trumpos trūkčiojančios bangos - vienintelis liudijimas apie pasitaikiusias oro duobes.

Po valandos vakaro saulė nusileido į debesis, o po poros valandų personalas atsargiai žadindamas miegančiuosius pradėjo nešioti maistą. Pamačiusi mane jaunutė stiuardėsė krūptelėjo ir vos neišmetė padėklo. Merginos veide pro mechaninę šypseną išryškėjo didžiulis sumišimas: ar ji privalo aptarnauti eksmeną? Viena mano palydovė nerūpestingai linktelėjo, ir aš gavau porciją keptos anties su daržovių garnyru ir dar granatų sulčių stiklinę. Paskui teko nuryti dar vieną tabletę, kuri man ir priminė, jog esu naujokėlis ir skrisdamas turėčiau jausti tam tikrą diskomfortą, tačiau nieko panašaus nejaučiau.

Aptarnavusi mano sargybines stiuardėsė visu greičiu nutolo ir salono gale nesirodė iki pat kito maitinimo.

Išsigiedrijo tik paryčiais. Mes jau skridome virš Pamyro - o juk priešaky dar laukė Tibetas! Aš susižavėjęs žvelgiau į viršukalnes. Niekada anksčiau neregėjau kalnų, nebent paveikslėliuose ir kine.

Girdėjau šnekant, jog kalnai klastingi. Bet iš viršaus mačiau tik taiką ir ramybę. Ištisos ramy-

bės bedugnės, apsuptos nepakeliamai tviskančių ledynų.

Ledą aš dar pamatysiu - aišku, jei skrydis baigsis laimingai. Tačiau ramybės tai jau tikrai neturėsiu. Galimi dykaduoniavimo ir įtempto laukimo periodai - bet juk dykaduoniavimas anaipol neprilygsta ramybei.

Paskui užsnūdau. Pernelyg daug įspūdžių per pastarąją parą. Smegenys nebeišlaikė. O kai nubudau, skridome jau viršum Rytų Azijos Federacijos, kaip tik virš keturių didžiųjų Azijos upių, drauge įsispraudusių į siaurą kalnų koridorių, o paskui išsiskirstančių į skirtingas puses: kol kas dar seklios Iravadės ir galingojo Saluino, Mekongo ir Jangdzės. Po valandos ar dviejų skrydžio laineris išnirs iš oro koridoriaus virš Pietų Kinijos jūros, pradės leistis ir sparnu vėl nuvilnys trumpi traukuliai. Staiga mane apėmė neapsakomas noras iškrėsti šunybę.

Prieš nusileidžiant. O kodėl gi ne?

Palydovės, aišku, neprirakino manęs prie krėslo - kam? Kur aš galiu pabėgti teleportavęsis iš lėktuvo? Už borto? Ne, kažkaip nesinori. Iškilus būti-

nybei nusižudyti įmanoma kur kas paprasčiau. O svarbiausia, tokios būtinybės nėra, ypač po to, kai mano sąlygos buvo priimtos. Pirmoji mano pergalė, nors ir mažutė.

Nusigręžęs į iliuminatorių ėmiau atsargiai kvėpuoti tankiau ir giliau. Jeigu sargybinės pastebės, kaip vėdinu plaučius, plieninė apyrankė kaipmat spragtelės ant riešo. Lai mano, kad ir toliau mėgaujuosi Kinijos gamtovaizdžiu žvalgydamasis iš dešimties tūkstančių metrų aukščio.

Užėjus lengvam svaiguliui supratau, jog pakanka. Dabar galėjau nekvėpuoti tris su puse minutės sėdėdamas krėse arba pusantros minutės braudamasis per violetinę Klampiojo pasaulio miglą. Apmaudžiausia, jog teleportacija žaibiška... beveik žaibiška tik pašalinio stebėtojo akimis.

O jūs manėte, kad teleportuotis taip pat lengva kaip kad mintyse persikelti bet koku, nesvarbu, kokio ilgio, atstumu? Išties taip manėte? Tuomet patarčiau atsikratyti klaidingų iliuzijų.

Kryptis... nuotolis...

NA, PIRMYN.

Keista vieta - Klampusis pasaulis. Jame laikas eina pačiu įnoringiausiu būdu - kartais tūkstančius, kartais trilijonus kartų greičiau negu realiaime pasaulyje. Čia tamsa turi savo spalvą. Čia galima eiti bet kokia kryptimi, nors ir tiesiai, nors aukštyn, nors žemyn - bet kokiu atveju po kojomis spyruokliuos stangrus paviršius ir kaip tik ten, kur žengdamas žingsnį tikiesi jį pajusti. Pakėlei pėdą arba nuleidai žemiau - paviršius atsiras ten, kur reikės. Tuo tarpu įžiūrėti tą paviršių dar niekam nėra pavykę. Klampusis pasaulis vergiškai pataikauja savo svečiams - ir abejingai leidžia jiems krimsti savųjų klaidų vaisius. Pačios radikaliausios teorijos teigia, esą Klampusis pasaulis yra ne realiai egzistuojanti vieta, o subjektyvi substancija, virtualusis žmogaus sąmonės darinys.

Labai galimas dalykas. Esu tikras: jeigu kuriant tuos violetinius drebučius vis dėlto dalyvauja smegenys, tai jau tikrai ne protas, o snaudžiantieji gilumų monstrai, anoniminiai košmariškų sapnų autoriai.

Taip, čia sapnas, turintis amžiną siužetą: nori bėgti, skrieti kaip paukštis, o esi priverstas nepakeliamai lėtai irtis per tąsią drebutieną... ir persekiotojų baimė už nugaros.

Kažkas panašaus. Bet Klampiajame pasaulyje visai kitoks siaubas: pamesti kryptį. Pasiklysti. Atsidurti ten, iš kur neįmanoma išeiti. Arba išnerti ten, kur nedera išnirti.

METAS? METAS.

Oro pliaukštelėjimas išnyrant teleportacijos metu visuomet ne toks skambus kaip pasineriant, tačiau vis tiek girdimas. Ypač ne itin didelėje pilotų kabinoje.

Lėktuvą, be abejo, valdė autopilotas. Dvi moterys - laivo vadė ir antroji pilotė - gyvai šnekučia vosi kartkartėmis nusijuokdamos ir gurkšnodamos kavą iš popierinių stiklainaičių. Pažįstamas pliaukštelėjimas už nugaros privertė abi krūptelėti ir atsigręžti - veikiau nustebus nei supykus ar išsigandus. Teleportuotis judančiame transporte, nesvarbu, ar lėktuve, ar autobuse, yra kategoriškai uždrausta, tačiau ir be draudimo kam gali šauti į galvą rizikuoti savo gyvybe?

Pirmiausia mane pastebėjo antroji pilotė. Aš mačiau, kaip išsiplėtė moters akys ir atvipo žandikaulis. Garuojančios kavos srovelė išbėgo iš stiklinaitės jai ant kelių.

Vos spėjęs giliai įkvėpti aš šmurkštelėjau atgal. Net neapsigręžęs. Dabar man reikėjo atlikti šį veiksmažodį Klampiajame pasaulyje.

Ir surasti kelią atgal.

Aš yriausi per tankią violetinę miglą ir mintyse plūdau save pačiais bjauriausiais žodžiais. Avigalvis sumanė pajuokauti! Pažaisti užsinorėjo! Ne, drauguži, tikrasis tavo žaidimas ne čia ir ne dabar...

Tipiškas vaikiškumas. Nedovanotinas. Maždaug keturiasdešimt metrų kelio atgal apgraibomis. Jeigu bent mažumėlę suklysiu rinkdamasis kryptį, galiu paprasčiausiai atsidurti už borto. Lėkdamas tokiu pat greičiu, kaip ir laineris. Tarkim, mano plaučiai nesutrūks, tačiau ko reikėtų griebtis, kad neištikščiau į gabalėlius Kinijoje? Atlikti seriją teleportacijų žemyn? Per dešimtį tūkstančių metrų? Turint kvėpavimo aparatą iš principo įmanoma, nors ir skausminga. Tačiau be aparato... Visa bė-

da, kad kiekvienam gyvam padarui reikia kvėpuoti, net eksmenui. Mažų mažiausiai vienas ar du gilūs įkvėpimai prieš kiekvieną niurktelėjimą į Klampujį pasaulį. O niurktelėjimų gal du šimtai... ne, tiesą sakant, mažiau, atsižvelgiant į laisvojo kritimo greitį tarp pasinėrimų. Man teks ieškoti kompromiso tarp būtinybės išnirti, kad įkvėpčiau, ir baimės išvystyti greitį, nepaliekantį krintančiajam jokių šansų, bet aš vis tiek pralaimėsiu. Tarkim, kad po manimi netgi pasitaikys gilus vandens telkinys - juk vis vien, ar tėkšies į vandenį iš dešimties tūkstančių, ar iš penkių šimtų metrų aukščio.

Klambiajame pasaulyje nėra greičio. Violetiniai klijai vienodai statiškai priima visus. Kitaip besiteleportuojantieji įlėktų į jį Žemės judėjimo erdvėje greičiu - juk nėra įrodymų, kad Klampusis pasaulis pririštas prie planetos, ir dar prie konkretaus jos taško. Į Žemės sukimąsi irgi reikia atsižvelgti....

Pastabos

- 1) Helotai - sen. Spartoje - užkariautojų spartiečių pavergti vietos gyventojai žemdirbiai.
- 2) Estoc (pranc.) - ilga špaga.
- 3) Turimas omenyje Austerlico mūšis (1805) Rusijos ir Prancūzijos karo metu.
- 4) Kriptija - sen. Spartoje baudžiamoji ekspedicija prieš helotus.